

Suomen Elintarviketyöläisten Liitto SEL

Hyväksytty SEL:n 20. edustajakokouksessa Jyväskylässä 20.5.2017

STRATEGIA 2017-2027

PERUSTEHTÄVÄ (MISSIO)

SEL on elintarvikealan työntekijöiden ammattiliitto, joka

- parantaa alan työntekijöiden työehtoja ja työoloja
- neuvottelee elintarvikealan työehtosopimukset
- valvoo työehtosopimusten, muiden sopimusten ja lakien toteutumista
- lisää jäsenten vaikutusmahdollisuuksia työpaikalla ja yhteiskunnassa
- edistää tasa-arvoa, oikeudenmukaisuutta ja solidaarisuutta
- toimii kotimaisten elintarvikkeiden ja kotimaisen työn arvostuksen puolesta.

TOIMINNAN ARVOT

- Aktiivisuus
- Jäsenlähtöisyys
- Oikeudenmukaisuus
- Solidaarisuus
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- Yhteisöllisyys

TOIMINNAN STRATEGISET PAINOPISTEET

- Elintarvikealan työntekijöiden palkka- ja muiden työehtojen parantaminen
- Elintarvikealan työntekijöiden työolojen parantaminen
- Järjestäytymisasteen nostaminen elintarvikealan työpaikoilla
- Epättyypillisten työsuhteiden määrän vähentäminen elintarvikealalla
- Kotimaisten elintarvikkeiden ja alan työpaikkojen puolesta toimiminen
- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan ja työttömyyskassajärjestelmän puolustaminen

Strategiset painopisteet konkretisoidaan toiminnoiksi vuosittain toimintasuunnitelmissa ja niille asetetaan mittarit, joilla toimintojen ja tavoitteiden toteutumista voidaan seurata ja arvioida.

Kehittämishanke: Liiton toimintoja kehitetään ja uudistetaan niin, että työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöillä on nykyistä paremmat mahdollisuudet ja valmiudet hoitaa elintarvikealan työpaikoilla työntekijöiden järjestäytymistä ja edunvalvontaa.

TAVOITETILA 2027 (VISIO)

SEL on elintarvikealan työntekijöiden vahva edunvalvoja, jonka luottamushenkilöt huolehtivat alan työpaikoilla siitä, että työntekijät järjestäytyvät liittoon ja että töitä tehdään kunnon työehdoilla turvallisissa ja terveellisissä työoloissa. Jäsenet tekevät yhdessä liiton ja toimivat aktiivisesti työpaikoilla ja ammattiosastoissa. SEL on myös vaikuttaja, jonka kautta elintarvikealan työntekijöiden ääni kuuluu yhteiskunnassa.

TOIMINTAOHJELMA VUOSILLE 2017-2022

1. TAVOITE: Elintarvikealan työntekijöiden palkka- ja muiden työehtojen parantaminen (työehtosopimukset ja paikalliset sopimukset työehtosopimuksen puitteissa)

Työhuonekunta:	Ammattiosasto:	Aluejärjestö:	Keskusliitto:	Mittarit:
Valvoo, että lakia ja työehtosopimusta noudatetaan Neuvottelee paikallisia sopimuksia (yli työehtosopimuksen vähimmäisehtojen) Ylläpitää ja lisää yhteishenkeä sekä vahvistaa yhteisrintamaa yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi Tarjoaa jokaiselle työntekijälle liiton jäsenyyttä, myös epätyypillisissä työsuhteissa oleville	Kokoo jäsenten esityksiä työehtosopimusten parantamiseksi ja tekee tes-aloitteita Rakentaa toimintavalmiutta tes-tavoitteiden saavuttamiseksi Verkostoituu ja järjestää koulutusta tes-toiminnan ja järjestäytymisen tukemiseksi Mahdollistaa tietojen ja parhaiden käytänteiden jakamisen alueen ammattiosastojen kesken, järjestää työpaikkojen luottamushenkilöille mahdollisuuden vertaistukeen Mahdollistaa tietojen ja parhaiden käytänteiden jakamisen työpaikkojen kesken, järjestää	Verkostoituu ja järjestää koulutusta tes-toiminnan ja järjestäytymisen tukemiseksi Mahdollistaa tietojen ja parhaiden käytänteiden jakamisen alueen ammattiosastojen kesken, järjestää työpaikkojen luottamushenkilöille mahdollisuuden vertaistukeen	Vastaa työehtosopimustoiminnasta kokonaisuutena, koordinoi tes-tavoitteet ja painostustoimet Neuvottelee työehtosopimukset ja kehittää niitä Valvoo, että lakia, työehtosopimuksia ja muita sopimuksia noudetaan, eikä työehtoja poljeta Kouluttaa ja tiedottaa lainsäädännöstä, tes-määräyksistä sekä paikallisesta sopimisesta ja tukee neuvotteluissa tarvittaessa Tekee yhteistyötä muiden ammattiliittojen kanssa, myös pohjoismaisella ja eurooppalaisella tasolla. Selvittää automatisaation, robotisaation ja digitalisaation vaikutuksia elintarvikealan	Palkkatilastot Työsuhdemallitilastot Työaikatilastot Palkka- ja muiden työehtojen vertailu muuhun teollisuuteen Järjestäytymisaste

Kannustaa kaikkia kertomaan liitosta ja suosittelemaan jäsenyyttä työkavereilleen Seuraa, ettei työssäoppijoita ja muuta ilmaistyyvoimaa käytetä korvaavana työvoimana	työpaikkojen luottamushenkilöille mahdollisuuden vertaistukeen Edistää järjestäytymistä ja aktivoi toimintaa ammattiosaston toiminta-alueen työpaikoilla Järjestää järjestäytymättömiä työpaikkoja		työtehtäviin ja miten ne on huomioitava työhdoissa Toimii tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi elintarvikealalla, tiedottaa ja kouluttaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista Huolehtii, että työehtosopimusten yleissitovuus säilyy Kehittää liiton toimintoja kokonaisuutena niin, että työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöillä on paremmat mahdollisuudet ja valmiudet hoitaa työpaikoilla järjestäytymistä ja edunvalvontaa.	

2. TAVOITE: Elintarvikealan työntekijöiden työolojen parantaminen (työsuojelutoiminta)

Työhuonekunta:	Ammattiosasto:	Aluejärjestö:	Keskusliitto:	Mittarit:
Valvoo, että työpaikalla noudatetaan lakia, työehtosopimusta ja muita sopimuksia Kerää epäkohtia ja parantaa työoloja aktiivisesti kehittämällä ja sopimalla työpaikalla	Järjestää koulutusta työympäristöasioista Mahdollistaa tietojen ja parhaiden käytänteiden jakamisen työpaikkojen kesken, järjestää työpaikkojen luottamushenkilöille mahdollisuuden	Järjestää koulutusta työympäristöasioista Mahdollistaa tietojen ja parhaiden käytänteiden jakamisen alueen ammattiosastojen kesken, järjestää työpaikkojen luottamushenkilöille mahdollisuuden	Valvoo, että lakia, työehtosopimuksia ja muita sopimuksia noudetaan, eikä työehtoja poljeta Neuvottelee työnantajaliiton kanssa Vaikuttaa päättäjiin	Työtapaturmataajuus Sairauspoissaoloprosentti Keskimääräinen eläköitymisikä Ammattitautitilastot Työurien pituus

Huolehtii, että perehdyttämisessä ja työnopastuksessa huomioidaan työympäristöasiat Huolehtii, että työpaikalla on ikäohjelma	vertaistukeen Tekee tes-esityksiä	vertaistukeen	lainsäädännön parantamiseksi Ohjeistaa, neuvoo, tiedottaa, kouluttaa työympäristöasioista Pyrkii neuvottelemaan työsuojeluvaltuutetun oikeudet samalle tasolle pääluottamusmiehen kanssa	Kysely työoloista ja työsuojelutoiminnan järjestämisestä työpaikoilla

3. TAVOITE: Järjestäytymisasteen nostaminen elintarvikealan työpaikoilla

Työhuonekunta:	Ammattiosasto:	Aluejärjestö:	Keskusliitto:	Mittarit:
Aktivoi työhuonekunnan toimintaa työpaikalla Kertoo työpaikalla liiton toiminnasta sekä järjestäytymisen merkityksestä Tekee luottamusmiehistä ja työsuojeluhenkilöistä näkyviä hahmoja työpaikalla Tarjoaa jokaiselle työntekijälle liiton jäsenyyttä, myös epätyypillisissä	Aktivoi toimintaa ja näkymistä toiminta-alueen työpaikoilla Tarjoaa monipuolista toimintaa ja tapahtumia jäsenille Tarjoaa kohdennettua toimintaa nuorille, maahanmuuttajataustaisille ja työttömille jäsenille Laatii vuosittain suunnitelman järjestämisestä osaston toiminta-alueella	Tukee ammattiosastoja järjestämis- ja jäsenhankintatyössä Järjestää koulutusta jäsenhankintaan ja mahdollistaa toimivien käytänteiden jakamisen työpaikkojen kesken Kartoittaa alueen elintarvikealan työpaikkojen järjestäytymistilanteen Perustaa nuorisosaoston nuorten aktivoimiseksi ja	Kehittää järjestämistyötä Järjestää valtakunnallisia kampanjoita, jotka aktivoivat jäsenhankintaa ammattiosastoissa ja työpaikoilla Järjestää koulutusta jäsenhankintaan Tuottaa materiaaleja jäsenhankinnan tueksi Luo toimintamallin, jolla järjestetään järjestäytymättömiä	Jäsenmäärän kehitys Järjestäytymisasteen kehitys Uusien jäsenten määrä Eronneiden jäsenten määrä ja eroamissyöt Nuorten jäsenten määrä Opiskelijajäsenten määrä Työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöiden määrä ja uusien osuus

työsuhteissa oleville, ml. kesätyöntekijöille Kannustaa kaikkia kertomaan liitosta ja suosittelemaan jäsenyyttä työkavereilleen	Järjestää koulutusta jäsenhankintaan ja mahdollistaa toimivien käytänteiden jakamisen työpaikkojen kesken Järjestää järjestäytymättömiä työpaikkoja Tukee pieniä työpaikkoja Perustaa nuorisajaoston nuorten aktivoimiseksi ja jatkuvuuden takaamiseksi Huolehtii myös pitkäaikaisista jäsenistään	jatkuvuuden takaamiseksi	työpaikkoja Tarjoaa materiaalia ruotsiksi ja myös muilla kielillä kuin suomeksi resurssien puitteissa Tekee onnistunutta edunvalvontaa, joka näkyy työpaikoilla ja julkisuudessa, mikä tukee jäsenhankintaa työpaikoilla Järjestää valtakunnallisia tapahtumia, jotka tukevat jäsenhankintaa Organisoi liiton nuorisotoimintaa, joka tukee jäsenhankintaa Vastaa elintarvikealan opiskelijoiden jäsenhankinnasta ammatillisissa oppilaitoksissa, opiskelijajäsenhankintaa tehdään yhdessä ammattiosastojen kanssa Kehittää liiton toimintoja kokonaisuutena niin, että työpaikkojen ja ammattiosastojen	valituista

			luottamushenkilöillä on paremmat mahdollisuudet ja valmiudet hoitaa järjestäytymistä ja edunvalvontaa Hioo jäseneksi liittymisen prosessia ja jäsenpalveluita niin, että sähköinen liittyminen on helpompaa ja sähköiset palvelut lisääntyvät	

4. TAVOITE: Epätyypillisten työsuhteiden määrän vähentäminen elintarvikealalla

Työhuonekunta:	Ammattiosasto:	Aluejärjestö:	Keskusliitto:	Mittarit:
Valvoo, että lakia ja työehtosopimusta noudatetaan Neuvottelee työnantajan kanssa sopimuksia, joilla rajoitetaan epätyypillisten työsuhteiden käyttöä Tiedottaa työpaikalla epätyypillisten työsuhteiden ongelmista ja niiden pitkäaikävälän	Tukee työhuonekuntia ja työpaikkojen luottamushenkilöitä Kartoittaa tilanteen alueensa työpaikoilla Tarjoaa työpaikkojen luottamushenkilöille koulutusta, vertaistukea ja mahdollisuuden jakaa kokemuksia sekä hyviä käytänteitä	Tukee työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöitä Tarjoaa työpaikkojen luottamushenkilöille koulutusta sekä mahdollisuuden vertaistukeen ja kokemusten sekä hyvien käytänteiden jakamiseen	Tiedottaa lainsäädännöstä ja työehtosopimusten määräyksistä Tiedottaa epätyypillisten työsuhteiden ongelmista ja niiden pitkäaikävälän vaikutuksista myös vakituiselle ja kokoaikaiselle henkilöstölle Vaikuttaa päättäjiin	Työsuhdemuotojen tilasto Selvitys, kuinka paljon on paikallisia sopimuksia, joilla on rajattu epätyypillisten työsuhteiden käyttöä työpaikalla

vaikutuksista myös vakituiselle ja kokoaikaiselle henkilöstölle Pyrkii vaikuttamaan työnantajan asenteisiin Huolehtii, että työpaikan järjestäytymisaste on korkea ja että kaikille tarjotaan jäsenyyttä, myös epätyypillisissä työsuhteissa oleville			lainsäädännön muuttamiseksi yhteistyössä muiden ammattiliittojen ja keskusjärjestön kanssa Pyrkii tes-toiminnassa ratkaisuihin jotka vähentävät epätyypillisten työsuhteiden käyttöä Kehittää liiton toimintoja kokonaisuutena niin, että työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöillä on paremmat mahdollisuudet ja valmiudet hoitaa työpaikoilla järjestäytymistä ja edunvalvontaa	

5. TAVOITE: Kotimaisten elintarvikkeiden ja alan työpaikkojen puolesta toimiminen

Työhuonekunta:	Ammattiosasto:	Aluejärjestö:	Keskusliitto:	Mittarit:
Tiedottaa työpaikalla kotimaisten elintarvikkeiden suosimisen merkityksestä alan työllisyyteen Kannustaa jäseniä arvostamaan omaa työtänsä ja suosimaan kotimaisia elintarvikkeita	Vaikuttaa kuntien päättäjiin, jotta kuntien elintarvikehankinnoissa edistettäisiin kotimaista ruokaa Vaikuttaa kunnan elinkeinopolitiikkaan elintarvikealan toimintaedellytysten turvaamiseksi Tekee yhteistyötä ja kampanjoi paikallisten sidosryhmien kanssa	Koordinoi ammattiosastojen vaikuttamistyötä ja kampanjointia	Järjestää valtakunnallisia kampanjoita kotimaisen työn ja elintarvikkeiden puolesta Tiedottaa kotimaisten elintarvikkeiden suosimisen merkityksestä alan työllisyyteen Tuottaa materiaalia Ottaa kantaa ja näkyy mediassa Vaikuttaa päättäjiin Kampanjoi pakollisten alkuperämerkintöjen puolesta myös EU-tasolla Tekee yhteistyötä ja kampanjoi sidosryhmien kanssa	Tapahtumien, markkinoinnin ja yhteistyön määrä Kampanjoinnin näkyvyyden ja vaikuttavuuden arviointi Kuntien elintarvikehankintojen kotimaisuusaste Elintarvikealan työpaikkojen määrä

6. TAVOITE: Ansiosidonnaisen työttömyysturvan ja työttömyyskassajärjestelmän puolustaminen

Työhuonekunta:	Ammattiosasto:	Aluejärjestö:	Keskusliitto:	Mittarit:
Järjestää yhteistyössä aluetoimiston kanssa työpaikalla työttömyysturvainfon lomautus- ja irtisanomistilanteissa	Huolehtii, että myös työttömät jäsenet huomioidaan toiminnassa	Järjestää työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöille koulutusta työttömyysturvasta ja sen muutoksista Tiedottaminen	Tiedottaa jäsenille työttömyysturvan merkityksestä, säädöksistä ja muutoksista sekä tarjoaa materiaalia Järjestää työpaikkojen ja ammattiosastojen luottamushenkilöille koulutusta Laatii esityksiä työttömyysturvan kehittämiseksi Vaikuttaa päättäjiin ja lainsäädäntöön työttömyysturvan kehittämiseksi yhteistyössä muiden ammattiliittojen ja työttömyyskassojen sekä keskusjärjestön kanssa On valmiina puolustamaan työttömiä jäseniä ja työttömyysturvaa	Työttömyysturvan kehittyminen Yhteiskuntavaikuttamisen onnistumisen arviointi

TALOUDEN SUUNTAVIIVAT 2017-2022

Liiton taloudellisen toiminnan tavoitteena on liiton toiminnan ja palveluiden turvaaminen liiton jäsenille olemassa olevilla voimavaroilla. Se vaatii liiton päättäjiltä strategista näkemystä liiton tulevaisuudesta sekä eteenpäin vievää päätöksentekoa.

Pääperiaatteet

- Liiton toiminta on jäsenlähtöistä, hyvin suunniteltua ja organisoitua sekä kustannustehokkaasti toteutettua
- Liiton varsinaisen toiminnan menojen ja jäsenmaksutulojen erotus on kestävällä tasolla
- Liiton kokonaisjäsenmaksu on teollisuusliittojen keskimääräisellä ja kilpailukykyisellä tasolla
- Liiton taloutta hoidetaan huolellisesti, jolloin liitto säilyy vahvana ja sillä on hyvä työtaistelunvalmius

Jäsenmaksutulot

Elintarvikealan työpaikkojen määrään ja työntekijöiden työtehtäviin tulee myös seuraavan viiden vuoden aikana vaikuttamaan automatisaation, robotisaation ja digitalisaation lisääntyminen alan yrityksissä.

Uusia elintarvikealan työpaikkoja syntyy todennäköisesti lähinnä pieniin yrityksiin, joissa työntekijöiden järjestäytymisen eteen pitää tehdä enemmän töitä kuin keskisuurissa tai isoissa yrityksissä, joissa on jo liiton luottamusmiesorganisaatio.

Eläkkeelle jää vuosittain merkittävä määrä liiton maksavia jäseniä, heistä arviolta 50-100 siirtyy vuosittain liiton vapaajäseneksi. Jotta maksavien jäsenten määrä saadaan pysymään nykyisellä tasolla tai käännettyä nousuun, on tehtävä suunnitelmallista järjestämistyötä ja jäsenhankintaa. Merkittävää jäsenmaksutulojen nousua ei ole näköpiirissä.

Sijoitustoiminta

Sijoitusvarallisuuden huolellinen hoitaminen ja sen säilyttäminen on liiton perustehtävän toteuttamisen kannalta oleellisen tärkeää. Sijoitussuunnitelma hyväksytään vuosittain liittohallituksessa. Sijoitustoiminnassa tarvitaan myös riskinottoa, jotta asetetut tuottotavoitteet voidaan saavuttaa pidemmällä tarkasteluvälillä. Riskin arvioinnissa tarkastellaan sijoitusomaisuutta kokonaisuutena ja yksittäisen sijoituskohteen riskisyyttä arvioidaan sen mukaan, mikä sen vaikutus on koko sijoitusomaisuuden riskiin.

Toimintaympäristön mahdolliset muutokset

Liiton toimintaympäristössä voi edustajakokouskauden aikana tapahtua isoja muutoksia, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia sekä liiton että työttömyyskassan toimintaan ja talouteen. Liiton hallinnolla on oltava valmiudet arvioida toimintaympäristön muutoksia ja tehdä tarpeellisia päätöksiä liiton toimintojen ja jäsenten palveluiden turvaamiseksi.

1. Ansiosidonnainen työttömyysturva ja nykyisenkaltainen työttömyyskassajärjestelmä ovat uhattuna, sillä niihin kohdistuu merkittäviä muutospaineita.
2. Vuoden 2018 alusta voimaan astuva ammatillisen koulutuksen uudistus siirtää koulutusta nykyistä enemmän oppilaitoksista työpaikoille, mikä voi vähentää elintarvikealan työntekijöiden määrää alan työpaikoilla.
3. SAK:laisen ay-liikkeen sisäiset muutokset, kuten liittofuusiot ja koulutustoiminnan järjestäminen, voivat vaikuttaa myös SEL:n toimintaan ja talouteen.
4. Kotimainen alkutuotanto kamppailee kannattavuusongelmien kanssa. Kotimaisen alkutuotannon toimintaedellytykset on turvattava. Ilman suomalaista maataloutta ei ole myöskään kotimaista elintarviketeollisuutta samassa laajuudessa kuin nyt on.
5. Kotimaisen ruuan ja suomalaisen työn arvostus on nousussa. Tämä tarkoittaa koko kotimaiselle elintarvikeketjulle mahdollisuutta kasvaa, kehittyä ja työllistää nykyistä enemmän. Myös elintarvikkeiden viennillä on suuret kasvumahdollisuudet, mikä voi synnyttää lisää työpaikkoja Suomeen.